

Hazám, hazám, minő úton jársz? Mit tartsak immár felüled?

Szeresselek-e ezután is? Megengedi a becsület?

(Vajda János: Luzitán dal)

1.

Amit a hó télen jótékonyan eltakart, a tavaszi olvadás megmutatja. A kátyúkkal teli utak mellett műanyag flakonokkal, reklámszatyrokkal, nejlonzacskókkal játszik a szél. A sáros tanyákat parlagon hagyott földek övezik, az átázott vályogfalak omladoznak. A megvetemedett kapun óriási lakat őrzi a semmit. Az udvaron a gyomtengerben itt-ott megbúvik még néhány tulipán, sárga szirmú nárcisz. Egy elvadult kuvasz koloncként hordozza méteres láncát, acsarkodva ugatja a világot. Néhol füstpamacs száll az égbe, életnek még van egy kis nyoma, de az itt ragadt öregekben már nincs erő, évtizedek hordaléka gubbaszt a mocskos udvaron. A göré falánál rozsdás bicikli, néhány tyúk magért veszekszik.

2.

Zsákfalu. Ide nem jön senki „csak úgy”. Vagy itt tengődik, vagy jön valakihez. Ez is egyre ritkább, nyáron se látogat vissza, akinek egyszer sikerült elmenekülnie. Megöregedtek, elfáradtak az emberek, az utcák, a házak. A rég bezárt iskola faláról hámlik a vakolat, futballkapu fekszik a salakon. Járda nincs, az út közepén lehet gyalogolni, jármű úgyse jön. Az üresen álló bolt kirakata törött, a lépcső repedéseiből szívós növény tör a fény felé. Fejkendős, rózsás otthonkás asszony kecskét rángat a gyepes árok mellett, közben hangosan szidja mihaszna urát. Csizmás öreg két kantában vizet visz, meg-megáll, szívét tapogatja, magának dörmög. Az üres ólak, istállók tetejét megbontotta a szél. Az egyik ház ablakában leszakadt redőnyön hirdetik: ELADÓ.

3.

A kisváros felé vezető út mellett hol itt, hol ott tűnik fel egy-egy kereszt. Ócska bádokban halottak napi virágcsokor vagy a fára tett koszorúk emlékeztetnek a valamikori tragédiára. Füstöt okádó autó kerülgeti a gödröket, hátsó ablakáig freccsen a sár. A gyárépület kerítésén obszcén felirat. Az udvarokon kibelezett autók, gépmaradványok, futózásra váró gumik, kazalban. A volt főutcán szemetes betonárok. Egy saroktelken kiásott alap jelzi, valaki-valamikor itt akart letelepedni. Leszúrt táblán töredék telefonszám.

– Régen ez gyárváros volt – mondta egy cejgnadrágos férfi.

Legyintett, megszámolta az apróját, majd benyitott az ivóba.

4.

A lakótelepi játszótéren leszakadt hinta nyikorog. Az agyonfarigcsált padok támlái még dacolnak az idővel. Némelyik fa is túlélte az erős fiúk éjszakai látogatásait.

A fölborult kuka mellett kutyák szaglászhatnak. Összegyűrt sörösdobozt rugdal néhány tizenéves. Unják. Mindent.

– Én kimegyek Londonba, a bratyóm küld jegyet – süvölti gyerekhangon egy vézna fiú.

– Álmodik a nyomor! – löki mellbe a mokányabb.

Szemöldökében pirszing villan.

A sovány visszalökné, de felméri az erőviszonyokat, inkább lehajol, kezébe vesz egy ökölnyi követ, és megcélozza a még ép lámpát. Dob. Az üvegcserépek beborítják a járdát. Sötét lett. Sötét van.